

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACTIA ŞI ADMINISTRATIA
 Piaţa Libertăţii Braşov.
 TELEFON 1226
 Abonament anual 860 lei.
 Pentru străinătate 800 lei.
 Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Fruntaşii naţional-ţărănişti au ajuns „cersitorii de voturi” — scrie „Vitorul”.
 Partidul naţional-ţărănist va da lupta electorală, deschisă, pe faţă şi fără sprijinul altora.
 Liberalii vor purta, — pentru a ajunge la voturi, — papeşul şi flageţelul d-lui Iorga în campania electorală...
 Care sunt cersitorii?!

In preajma luptei electorale

La Cluj, în Capitala Ardealului, se întruneşte astăzi după amiazi Comitetul executiv central al Partidului Naţional-Ţărănesc pentru Ardeal şi Bănat împreună cu toţi şefii de organizaţii judeţene din cuprinsul Ardealului, Bănatului, Maramurăşului şi Crişanei. Această şedinţă importantă, care va fi presădată de d-l Iuliu Maniu, va examina propunerile organizaţiilor judeţene privitor la candidaţii pentru Cameră şi Senat şi va fixa lista definitivă a candidaţilor.

În acelaşi timp Comitetul executiv va da cuvântul de ordine şi de procedură în timpul campaniei electorale şi va fixa atitudinea Partidului Naţional-Ţărănesc faţă de partidele cu cari stăm în luptă electorală sau cari ar dori să încheie cu noi carteluri electorale.

Până în momentul de faţă guvernul, deşi umblă cu limba scoasă după carteluri cu partidele de opoziţie şi cu diverse corporaţii şi asociaţii oferind ciolane de ros şi făcând un târg scârbos cu mandatele de deputaţi şi senatori. — n-a putut să înfruptească încă așa poreclita „Uniune națională” cu semnul pătratului dublu.

Deşi mirosul fripturii atrage și deși unii hămisiți așteaptă de zile întregi prin coridoarele ministerului de interne ca să le cadă în gură o pară mălăiață în formă de mandat parlamentar, — oamnenii se tem de o nouă tragedie, pe sfoară. Altora le par strugurii electorali cam acri. Se crede însă că în cele din urmă d-nii Iorga & Argetoianu se vor înțelege totuși cu vechii liberali ca să meargă mână în mână la alegeri. Poate să ajungă la aceiași înțelegeri și cu alte partide mai mici. Surprinderile nu sunt excluse.

În fața acestor frământări poporul nostru să stea liniștit și cu ochii în patru.

Partidul Național-Ţărănesc, care are puternice organizații în întreaga țară, așteaptă cu fruntea ridicată hotărârile dela Cluj și va da lupta ca întotdeauna, cu credința tare în izbânda sa pentru binele neamului, a țării și Tronului.

Alegerile libere -- un patrimoniu național

Una din cele mai mari înfrângeri ale guvernării Partidului Național-Ţărănesc a fost înălturarea regimului stării de asediu și a cenzurii restabilindu-se libertățile publice, sub pavăza cărora s'au făcut pentru primădată în țara românească alegeri libere și legale.

Chemat la cârma țării în Noiembrie 1928, guvernul d-lui Maniu a socotit că la temelie guvernării unui partid, care timp de zece ani a cerut libertate și legalitate pentru toți, trebuie să stea înalate de toate curățenia alegerilor.

Alegerile din iarna anului 1928 au fost într'adevăr libere, legale și curate ca lumina soarelui. Nu o spunem noi, ci a recunoscut-o la timpul său toată lumea, Români și străini. Și a ținut s'o confirme din nou zilele aceste însuși d-l prof. N. Iorga, după ce a primit însărcinarea de-a forma actualul guvern, fiind să sublinieze în scrisoarea adresată d-lui I. Maniu: că parlamentul P. N. Ţ. a fost „liber ales supz înfrângerii unei puternice popularități dând țării și zile cari vor trece în istoria ei”.

Ca să re dăm seamă de această înfrângere a guvernării P. N. Ţ., recunoscută deopotrivă de toți, n-avem decât să ne aducem aminte de „alegerile” făcute sub regimurile cari au premers guvernării P. N. Ţ. Și astăzi ne cuprind încă fiorii groazei, când ne cugetăm la calvarul pe care l-a suferit poporul românesc timp de zece ani după Unire.

Căci ce erau alegerile din trecut dacă nu încercarea în orice chip și cu toate mijloacele și

spușcăturile de-a călca în picioare votul universal și de-a înăbuși libera exprimare a votului cetățeanului contribuabil? Câte suferințe n-a îndurat poporul românesc timp de 10 ani în alegerile trecute până la acele din Decembrie 1928: Țărâni și nădrăgeri arestați, bătuși, batjocoriți, purtași de jandarmi din post în post, sâmbănziți și chiar uciși ca niște câni, fiindcă nu s'au lăsat să jindă cu acei, cărăi cari îi atrăgea inima și conștiința.

Iar când toate acestea nu duceau la scopul urmărit de sibirii și bățușii de pe vremuri, nu li se liberau alegătorilor certificatele de vot, scu, dacă le aveau li se smulgeau din mână, iar când nici prin aceste fărâdelegi nu-și vedea scopul ajuns, se furau simplamente urnele electorale!

Câtă batjocură, câtă suferință, câtă revoltă înăbușită și câtă rușine pentru țară și nesim în acele zile de tristă și înfricoșată amintire!

A venit apoi ziua mare, ziua de bucurie nespūsă a alegerilor de-acum doi ani și jumătate. Parcă și acum vedem zecile de mii de alegători mergând în frunte cu lanternă, cu steaguri, în pălării și căciuli cu rămurele de brad, ca să-și dea votul așa cum le dorea inima. Lumea mergea ca la nunta. Și erau într'adevăr zilele de nuntă, era jalna cununiei poporului cu libertatea, legalitatea cu cinstea și omenia, atât de mult dorite...

Iată trecutul și prezentul, iată neprețuita comoară națională pe care a câștigat-o pe seama poporului românesc și a tuturor

locuitorilor țării guvernul d-lui I. Maniu în primele zile ale venirii sale în fruntea țării!

Alegerile pentru parlament, în s'junul cărora stăm, se fac astăzi sub guvernul presădat de d-l N. Iorga chemat în fruntea țării de M. Sa Regele.

Iubitul nostru Suveran, dela cuierea sa pe Tronul țării în 8 Iunie anul trecut, a declarat în repeșite rânduri în fața țării și a străinătății că va domni ca un rege constituțional și democratic, veghind astfel ca libertățile cetățenești garantate în constituție și prin legi să fie respectate cu sumpătate. Prin urmare Suveranul țării a fixat linia de conduită permanentă a guvernelor, cari vor conduce destăinele țării sub augusta Sa domnie. Orică abateră dela acest principiu va fi prisa urmare o încălcare a voinței regale.

Deși la parte d-l prim-ministru N. Iorga într'o convorbire avută acum două săptămâni cu reprezentantul mareli ziar streină „Nouve Freie Presse”, convorbire apărută în toate zărele din străinătate și dela noi — care cel puțin până scuma n-a fost desmințită, — a spus între altele:

„În orice caz jind să precizez că aceste alegeri, care trebuie să fie expresiunea liberă a opiniei poporului român, vor fi absolut hotărâtoare pentru mine. Dacă rezultatul alegerilor ar fi împotriva guvernului meu scu a mea, jind sigur, că voui fi tot atât de dispus a părăsi postul meu, cum l-am și primit, mă votu reînaltorice în camera mea de lucru și voui fi iarăși, ceea ce am fost și până azi: profesorul Iorga”.

Sunt declarații oficiale venind din cele mai înalte locuri, pe cari țara le-a luat cu bucurie la cunoștință și cari vor opti dela început orice încercare de revenire la un trecut rușinos.

Dacă totuși prin imposibil sau surprindere — căci de câteva săptămâni trăim zile de surprinderi — se va încălca voința regală și se va încerca o străbire cât de mică a libertății alegerilor, să se știe că suntem hotărâți să luptăm din răspuțeri și până la ultima jertfă pentru respectul drepturilor marelui popor care a câștigat și conștințite cu atâtea suferințe.

Cum se va face distribuția cărților de alegător

Ministerul de interne a trimis prefecților următoarea circulară:

Intrucât până în prezent nu s'au putut întocmi și distribui în întreaga țară carnetele de identitate prevăzute de art. 17 din legea pentru organizarea administrațiilor locale, care cuprind tot deodată și cărțile de alegător pentru Cameră și Senat, vă facem cunoscut că dreptul de alegător la alegerile parlamentare, care se vor face în luna Iunie, se va exercita pe baza cărților de alegător ce vor fi eliberate potrivit legii electo-

Liberalii murdăresc cu propriile lor păcate cinstea altora.

Unul din principalele motive, cari au făcut ca țara românească să simtă atât de dureros greutățile crizei ce băntue azi, — o știe tot cetățeanul, — este jeful îndelungei guvernări liberale, care în visteria țării a lăsat goluri, ce au trebuit umplute cu bani mușji și grei, destinați pentru refacerea țării. Ultima guvernare liberală s'a terminat cu visteria țării goală și datoare, și cu buzurarele altor înși pline cu ceea ce nu era al lor.

Că lucrul este cunoscut de întregă țara — o știu și ei, liberalii. Și fiindcă nu-și pot spăla mâinile de murdăria ce li-au imprimat o multele fărâdelegi și păcate, încearcă acum totul. Fac pe alții vinovați de păcatele lor și arstă cu degetul calomniei spre cinstea altora, imitând gestul tâharului, care — pentruca să-și acopere crime, — își aruncă uneltele păcate cu sângele victimel, — în curtea vecinului.

Cel mai recent și caracteristic caz de felul acesta este infama încercare a ziarului „Ordinea”, jind și îngrășat cu bani, ce rușinează de originea lor, și d-lui Tancred Constantinescu. Uitănd, scu făcându-se că uită, istejele mărășvenii, prin care patronul său s'a pomenit proprietarul u nui munte de bani, ziarul acesta calomniează și atacă pe d-l I. Mihalache că și a cumpărat un palat împărătesc la București.

Cine nu cunoaște rușinea, nu se teme de nici-o minciună!

Și dovedește d-l Mihalache cu actul de închiriere, că, în loc pe proprietarul împărătescului palat, d-sa nu este decât un simplu chirieș, cu locuința în Str. Andrei Mureșianu din Capitală. Iar pe calomniatorii, cari calcă atât de sfidător legile și morala publică, i-a dat în judecată, cerând să se facă cât mai repede cercetările necesare și să se pornască acțiune publică contra directorului „Ordinului”.

Hala!, de „ordinea” tancrediană!
 Sperăm că justiția își va face datoria și va pune la locul lor pe atentatorii la cinstea altora.

Iar pe apostolul dela Văleni, — dacă se va adeveri pactul guvernului cu liberalii d-lui Duca, — îl felicităm că alătura de creaturile tancrediane și alți tovrășji de codru și presei, va avea fericirea să îndrepte morala și moravurile țării românești!

Cinematograful electoral. O poveste adevărată petrecută în trei zile.

ZIUA I-a.
 O ceată de cinci liberali, într-un colț de cafeana. Patru discută agitat între ei; al cincilea, care citește un ziar, izbucnește revoltat:
 — Uite, d-nule, licheaua, tâlharul, pungașul, zeci de milioane...
 Ceiațăi curioși:
 — Cum, cine, ce?
 — „Francea” Bănatului, Sever Bocu național-ţărănistul cel cinstit al lui Maniu.
 — Ce-i cu el?
 — Uite, d-lor, ce-a furat din sudorea țării! Avere de milioane! Hoțul, tâlharul! Se mai miră lumea că e grea caiza...
 ...
 ZIUA II-a.

Aceiași, în același loc.
 — Ați cetit — întreabă unul — că Bocu a eșit din partidul lui Maniu și c'a trecut la noi?
 — Bocu? Trăiască! Trăiască Bocu, omul nostru!
 — Și cu el tot Bănatul!
 — Trăiască, tră...
 ...
 ZIUA III-a.

Tot cei cinci în același colț de cafeana.
 — Mama lui! Ați auzit că e în fruntea listei național-ţărăniste?
 — Cine?
 — Licheaua, tâlharul ăla de Bocu!
 — Ia, taci!
 — Ce, taci? Uite aici ziarul. Citește.
 (Citesc împreună ziarul).
 — Crucea lui de pungaș — izbucnește unul după o pauză! Nu v-am spus că e o lichea!
 ...
 X.

X.

sau președinți de tribunal, să le puneți la dispoziție toate automobilele ce le aveți în serviciul dv., cu care magistrații însărcinați cu distribuția cărților de alegător să se transporte în toate comunele rurale pentru îndeplinirea la timp a acestei operații.

Numărul șomerilor crește în Anglia.

După cum anunță o telegramă din Londra, numărul șomerilor din Anglia în ziua de 27 Aprilie a fost de 1.520.113, adecă cu 6.257 mai mulți decât mai înainte o săptămână.

Hotărârile conferinței Micii Antante

În fața grelei situațiuni internaționale ale Europei se impune strângerea legăturilor între statele Micii Antante.

Duminecă a fost deschisă la București prima sesiune a conferinței Micii Antante, care a continuat luni și marți, participând miniștrii de externe și celor trei țări: d-nii Beneș, Marinovici și Ghica.

Asupra desbaterilor și hotărârilor conferinței, care a fost închisă sâmbătă, s'a dat următorul

Comunicat:

Intrunirea anuală regulată a miniștrilor Afacerilor Străine din țările Micii Înțelegeri a avut loc în zilele de 3, 4 și 5 Mai la ministerul Afacerilor Străine din București, sub președinția d-lui Ghica, ministrul Afacerilor Străine al României.

Cei trei miniștri au examinat mai întâi, și succesiv chestiunile politice interesând țările lor respective și privitoare la situațiunea internațională actuală. Rezultatul acestui examen general a fost constatarea că situațiunea internațională a Europei prezintă un oarecare număr de greutăți și că interesele generale celor trei țări din Mica Înțelegere le impun ca oricând să continue cu țările colaborarea intimă ca și până acum și să strângă și mai mult legăturile tradiționale care au fost la temeliea politicii lor comune din ultimii zece ani.

În sesiunea din 4 Mai delegații celor trei țări au discutat în prezența d-lor miniștri de finanțe și de comerț ai României d-nii Argetoianu și Manoilescu, proiectul de uniune vamală austro-german, și l-au examinat din punct de vedere juridic, politic și economic. De asemenea, au supus unei deliberări

amănunțite propunerile ce le-au fost comunicate de guvernul francez ca și problema economică în întreaga ei extindere.

Schimbul de vederi care, conform cu tradiția conferințelor Micii Înțelegeri, a fost din cele mai cordiale și inspirate de faptul comunității de interese a celor trei țări respective, a ajuns la decizii unanime.

Cele trei guverne au constatat identitatea completă de vederi asupra tuturor chestiunilor examinate și au decis de a lua o atitudine comună în această privință, cu ocazia negocierilor apropiate în fața Consiliului Societății Națiunilor, la comitetul european și în alte negociațiuni eventuale între țările interesate.

Sau pronunțat în ce privește criza agricolă pentru realizarea

imediată a sistemului preferențial în favoarea produselor agricole și pentru examinarea grabnică a celorlalte propuneri.

Constată cu satisfacție comunitatea de vederi nu numai în linii și principiile generale dar și în examinarea diverselor aspecte de detaliu ale acestor diferite chestiuni.

Discuțiunea conferinței s'a ocupat apoi de o serie de chestiuni ce se găseau la ordinea Consiliului Societății Națiunilor și al adunării apropiate dela Geneva ca și al Comitetului european. Cei trei miniștri au fixat atitudinea lor comună în chestiunile privind conferința dezarmării și pregătirea ei, chestiunea punerii în armonie a Pactului Brand-Kellogg cu Pactul Societății Națiunilor, proiectului de tratat pentru întărirea mijloacelor de a preveni războiul, chestiunile relative la acordul dela Paris asupra reparațiilor orientale, fondul A. și fondul B. ca și tribunalele arbitrale.

Conferința s'a terminat în dimineața zilei de 5 Mai și s'a decis ca viitoarea conferință extraordinară a Micii Înțelegeri să aibă loc ca de obicei, în timpul Adunării Societății Națiunilor, la Geneva în Septembrie 1931.

CertIFICATELE DE ALEGĂTORI pentru Brașoveni

Primăria municipiului Brașov aduce la cunoștința tuturor locuitorilor municipiului Brașov următoarele:

În baza ordinului telegrafic al Ministerului de Interne No. 2970 din 4 Mai a. c. aducem la cunoștința generală, că eliberarea Carnetelor de identitate, se amână până după alegerile parlamentare, cari vor avea loc în Iunie a. c. În consecință Publicațiunea Primăriei Nr. 9401-1931 dată în chestiunea acestor carnete, se revoacă.

Certificatele de alegător necesare pentru alegerile din Iunie a. c. se vor elibera potrivit legii electorale pentru adunarea deputaților și senat, de către Judecătoria urbană, în zilele ce se vor aduce la cunoștință prin publicațiunea judecătoriei.

Amânarea congresului Uniunii Femeilor Române.

Subsemnata prezidentă aduce la cunoștința tuturor societăților federate, că Congresul Uniunii femeilor române, ce are să aibă loc în luna Mai a. c., la Craiova odată cu Congresul Asociației pentru emanciparea civilă și politică a femeilor române, a fost amânat, în vederea alegerilor, pentru luna Septembrie.

María B. Băulescu
prezidentă.

"Chemăriștii" strânsi uniți în jurul steagului P. N.-T.

În ultimele zile, câteva gazete favorabile față guvernului, au căutat să prezinte cifriilor lor, o ultimă bombă: că tinerele chemărișt de sub conducerea d-lui V. V. Tilea, fost subsecretar de stat, s'a despărțit de partidul național-țărănesc, intrând în tratative electorale cu guvernul Argetoianu-Iorga. De aci, o serie de comentarii, cari mai de cari mai umflate și mai copilărești: „Ardeșitul care se rupe în două”, „tinerele împotriva celor bătrâni”, etc. titluri și comentarii vădit făcute spre a induce în eroare lumea. În fața acestei situații chemăriștii au înțeles să dea un comunitar drastic, care va spulbera desigur iluziile celor ce credeau că faptul este posibil, și care va mai avea darul să dea un mic duș rece, celor dela interne, victime ale unui tânăr ce vroia să treacă cu tot dinadinsul drept... chemărist.

Iată acum, comunicatul „Chemăriștii”:

„Față de unele știri ale unei gazete din Capitală că un domn Romulus Fodor însoțit de un prieten de-al său s'ar fi prezentat la ministerul de interne ca mem-

brii ai „Chemării” cerând să li se dea locuri pe listele guvernamentale, ținem să precizăm că d sa nu a făcut niciodată și nu face parte din organizația noastră care, consecventă ideii lui său, luptă fără nicio rezervă pentru izbânda partidului național-țărănesc condus de d-l Iuliu Maniu.”

Sperăm că aceste rânduri vor da de meditat pușia domnilor dela interne cari, în goana după candidați, se lasă păcăliți de orice prim venit.

Tot în presa din Capitală s'a strecurat o știre tendențioasă care susține că organizația din Sibiu ar fi refuzat să accepte candidarea d-lui V. V. Tilea, fost subsecretar de stat, pe lista din județul Sibiu, ținem să constatăm că știrea nu coresponde adevărului și este o invenție fără nici un temelie a presei din Capitală. Fruntașul chemărist va candida pe lista partidului național-țărănesc din județul Sibiu, unde a fost primit și acceptat cu toată dragostea.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”.

Pe ce căi intră bacilul tuberculozei în corpul nostru?

Dr. C. N. Iliescu.

Iată o întrebare a cărei răspuns trebuie să l cunoaștem cu toții, pentru a ști astfel cum trebuie și cum putem să ne ferim de tuberculoză.

Căile pe care microbul (vermușul) ofiței le urmează pentru a pătrunde în corpul nostru sunt trei: a) Calea cutanată, adică prin piele, b) calea respiratorie (calea urmată de aer) și c) calea digestivă, adică pe calea pe care o urmează alimentele cu care ne hrănim.

Câteva cuvinte despre fiecare cale în parte.

Într-adevăr prin piele microbul ofiței pătrunde în corpul nostru mai rar, — dar totuși pătrunde! Aceasta se întâmplă numai atunci când — fiind zgâriat, înțepat sau rănit, în așa fel încât să dea sângele — în loc să îngrijim curat rana sau înțepătura, punem pentru a opri sângele, fie sculpat, fie praf sau jărâmb, fie o bucătică de cărpă murdară — infectată — în care se găsește sigur sute și mii bacili de ai tuberculozei.

A) Că bacilii ofiței urmează intr-adevăr și aceasta cale spre a ne îmbolnăvi, avem în știință un exemplu foarte frumos în celace privește învățătura pe care o tragem din el, — însă foarte dureros — pentru noi oamenii sărji — căoi prin el s'a pierdut un om cu multă învățătură și

mici — mici de tot, — din praful care plutește în aer. Pe aceste particule sunt fel de fel de microbi, unii văditatori, alți nevăditatori corpului nostru. De foarte deseori, se întâmplă, ca pe aceste particule de praf să stea călare și bacilii de ai ofiței — și cu ele prin aerul inspirat să pătrundă până în fundul plămânilor noștri sau să rămână în nas, gură, sau gât — pe unde pătrunde aerul.

Este adevărat că s'a căutat și s'a găsit bacilii în musucul și în saliva oamenilor complecți să-nătoși cari au fost silji să respire un aer încărcat de praf.

Mai mult decât atât! Un învățat cu numele de Tappeler a făcut următoarea experiență: A luat câțiva purceluși de la înia (cobai) și închizându-i într'o cușcă a atârnat cușca într'o cameră, sus către tavanul ei. În fiecare zi apoi pune pe un tuberculoz să scupe pe jos — sputa lui plină de microbi. Când sputa se usca, punea de se mătura în odala aceia, cu mătura uscată așa ca să se ridice praful în aer. După trei săptămâni numai dela începerea experienței toți cobaii au murit de tuberculoză la plămâni și mafe.

Este proba cea mai doveditoare a transmiterii bolii pe această cale.

Bacilii intră fie direct în plămâni — odată cu aerul înprosoșat, fie că rămân în gură sau în nas cu o parte din particulele de praf.

Când au pătruns în plămâni dau îmbolnăvirea dela început a lor.

Când rămân în gură sau nas, străbat învelșii lor subși și trec în vasele limfice ale gâtului care sunt așezate așa fel în cât fac un cerc în jurul gâtului — cercul limfatic al lui Valdayer, — de aci prin legăturile ce le are acest cerc, merg la vasele și ganglionii așezați deoparte și alte a gâtului, dând umflarea acestor ganglioni numiți popular scrofuri și apoi înțet, înțet, scoboar, către ganglionii plămânilor pe care de asemenea li infectează, ca să și ojeagă ultima țintă — plămâni.

C) Cea de a treia cale și cea mai principială este calea digestivă, calea urmată de alimente: Am văzut că bacilii de ai tuberculozei se găsesc pretutindene: în aer, în apă pe pământ și timp de 6 luni de zile chiar și în pământ, adică în cadavrul celor morți de tuberculoză.

Numărul lor este însă foarte mare (enorm), în jurul unui bolnav de ofiță, așa încât tot ce vine în contact cu el — pe tot ce pune mâna, din ce mănâncă, sau de ce se servește un tuberculoz, este contaminat este infectat, căci pe acele obiecte el a lăsat o cantitate foarte mare de bacili.

Dacă, de ex. ne servim de același lingură, furculiță sau lingură cu care s'a servit un bolnav, dacă mănâncă resturile lui de mâncare, dacă nu ne spălăm gura și mâncăm alimentele necurățate, nespăiate sau ne fierte, odată cu aceste alimente introducem în gură microbul ofiței, care trece de aci mai departe în stomac. Acolo acidul stomacului — nu poate să-l distrugă, căci după cum știți, bacilul Koch este învălșit într'o mantie de ceară, care-l apără de foarte multe atacuri. Din stomac trece în intestinale subși și acolo se pune pe lucru: Dacă sunt în număr foarte mare o parte pro-

duse inflamația intestinelor, dând enterita tuberculoasă, iar o alta — cea ce se întâmplă și când sunt într'o cantitate mai mică, străbat pereții intestinelor și trec în vasele limfice pe care le urmează îmbolnăvind rând pe rând ganglionii lor până ajung la organul cel mai ușor de distrus, plămâni. Când pătrund pe această cale în plămânii foarte dese ori și praporul (peritoneul) dând astfel peritonita bacilară.

Că este perfect adevărat — transmiterea tuberculozei și pe cale digestivă avem ca document, experiența lui Chauveau.

El a dat la câteva vaci să mănânce boala în care a amestecat și spută dela persoane tuberculoase.

După 6 luni a constatat că aceste vaci căpătaseră tuberculoză, unele la pleură (adică la cămașa plămânului) iar altele la uger. Tuberculoza a fost transmisă pe calea alimentelor. Camille — un mare fiziolog (om care studiază fiziologia) francez, a adus noi probe de laborator la susținerea acestui adevăr — îngrăirea lor ar fi de prisos.

— Aceste sunt cele trei căi pe care că și le a ales bacilul ofiței ca să ne atace. Cunoașterea lor — desigur — este de mare însemnătate atunci când vrem să luăm măsuri de profilaxie, adică de prevenirea bolii, căoi, numai după ce vom ști pe unde ne intră dușmanul în casă — vom ști cum să ne epărăm de el. Dar când dușmanul mai este și un dușman nevăzut al ochiului liber — cum este bacilul Koch — cât de mare trebuie să ne fie grija când dorim să ne păzim de el? —

Dela noi și din alte țări.

Fir telefonic direct între România și Franța.

Joi s-a inaugurat firul telefonic direct între Paris și București. M. S. Regele a fost pus în acea zi la ora 11.30, în legătură directă cu președintele republicii franceze. M. S. Regele a vorbit din biroul Său de lucru cu episcopul Său personal.

Președintele republicii franceze a făcut urări pentru țara și Suveranul ei, exprimând speranța, că acest nou mijloc de comunicație va strânge încă și mai mult legăturile de prietenie între cele două țări.

M. S. Regele a făcut urări pentru Franța și totodată a exprimat bucuria de a putea vorbi cu d-nul Doumergue înainte de retragerea sa din funcția magistratură ce ocupă.

La ora 11.55 a avut loc o nouă convorbire între M. S. Regele și d-l Cestanu, ministrul României la Paris.

Logodna A. S. R. Principesa Ileana.

Am anunțat în numărul trecut că A. S. R. Principesa Ileana se va logodi cu arhiducele Anton de Habsburg.

Arhiducele Anton de Habsburg se ține, după mamă, de familia de Bourbon și e nepotul prințului Salvador, un văr al fostului împărat Carol de Habsburg, este uchiul lui Otto pretendentul la tronul Ungariei.

Arhiducele e de 30 ani, s-a născut în 1901.

Nunta princiară va avea loc în luna Iunie.

Drept de vot preoșilor și femeilor din Spania.

Din Madrid se anunță: Consiliul de miniștri spaniol s-a ocupat cu amănuntele organizării apropiatelor alegeri generale. Cu acest prilej s-a hotărât să se introducă pe cale de decret unele modificări în ce privește legea electorală. Printre dispoziții, cele mai interesante sunt acelea prin care se dă drept de vot preoșilor și femeilor.

După noua arondare și repartizare a mandatelor, de fiecare 50.000 de locuitori se va alege câte un deputat.

Tot în consiliul de miniștri de aseară a fost numit noul comandant al armatei spaniole, în persoana generalului Agallera. Noul comandant în 1926 a fost amestecat în complot îndreptat împotriva dictaturii. A fost condamnat atunci la 6 luni închisoare și reformarea din armată.

Kemal Pașa a fost reales președinte al Turciei.

Din Ankara se anunță: Adunarea Națională întrunită în sesiune solemnă a reales pe Kemal Pașa de președinte al Turciei pe o perioadă de încă 4 ani. După alegere Kemal Pașa a primit felicitările reprezentanților Corpului diplomatic. Parlamentul a primit vacanță pe timp de 8 zile.

O moștenire de 56 miliarde lei.

Din New-York se anunță: Financierul Fisher Baker, președintele Băncii „First National Bank” a încetat din viață în vârstă de 91 ani. El lasă o avere de 350 milioane dolari.

Cutremur de pământ în Anglia.

Un cutremur de pământ destul de violent, a zguduit aproape zece secunde, Luna orașul Manchester din Anglia și împrejurimile. Nu sunt victime omenești, însă numeroase coșuri s-au dărâmat și zidurile au căzut. Urme grave s-au resimțit în orașul Eccle.

Cel mai înalt zgârie-nori.

În ziua de 1 Mai a fost inaugurat la New York în America cea mai înaltă clădire (zgârie-nori) — așa se numesc aceste case uriașe, care au făcut faima orașelor americane). Noua clădire are numai 86 etaje și o înălțime de 382 metri, iar o perisajul ei care e orizontal, adică în forma feței apei, e atât de larg, încât poți să se oprească și să se așeze pe el avioanele din sbor.

Groznică nenorocire de lângă Ocnița-Soroca.

O groznică nenorocire s-a întâmplat lângă gara Ocnița din jud. Soroca. Pe când sătenii Costache Bărbuț, Teodor Toșa, Dumitru Gramă și Ivan Anastase lucrau la munca câmpului, au scos un obuz cu fierul plugului. Obuzul a explodat. Teodor Toșa, lovit de schije, a încetat imediat din viață. Cost. Bărbuț a murit a doua zi. Dumitru Gramă s-a ales cu răni grave. Starea lui e disperată. Ivan Anastase a scăpat cu leziuni ușoare.

25.000 kilometri în zbor.

Alații au aterizat la Varșovia, capitala Poloniei, aviatorii Skarżiński și Markiewicz, care plecând tot din Varșovia cu aeroplanul, au făcut un drum în aer de 25.000 kilometri. Au sburat spre Africa, dealungul coastelor de nord a Africii și înapoi.

Divorțuri la repezeală.

Cine dorește așa ceva, n-are decât să plece la Reno Nevada în America. Acolo a intrat în vigoare o lege, după care divorțurile se fac cu ușureala trenului. După o ședere de șase săptămâni în Reno Nevada, cei ce doresc să rupă căsătoria, se prezintă la Tribunal și în două zile sunt deslegați de jurământul cununiei.

Noua lege a intrat în vigoare numai Sâmbătă, în care zi s-au prezentat pentru divorț o mulțime de doamne de despărțenie. Până luni au primit hotărâri de divorț 85 de perechi, adică o treime din numărul acelor cari au cerut Sâmbătă divorțul. S-a constatat că la tribunal tot la 5 minute s-a pronunțat câte o sentință de divorț.

Noul mers al trenurilor

Direcțiunea generală a regiei autonome c.f.r. a înlocuit noul mers al trenurilor de călători. El va intra în vigoare cu începerea de la 15 Mai. Noul itinerariu va fi valabil pe tot cursul verii, până la 15 Octombrie.

Mersul este întocmit după ora Europei centrale, admisă de guvern numai pentru calea ferată. Prin aceasta, orele de plecare și de sosire a trenurilor de toate categoriile vor fi socotite cu o oră mai de vreme decât ora oficială a țării.

În noul mers, trenurile de călători au fost împărțite în următoarele categorii:

Trenurile de lux O.P. (Orient-Expres) București-Paris și P. O. Paris-București.

Trenurile rapide, trenuri expres, trenuri accelerate, personale, mixte și trenuri de curse.

Deasemenea inspecțiunile de mișcare au fost autorizate să atașeze vagoane de clasa a treia la trenurile de marfă, acolo unde va fi nevoie.

Noul mers al trenurilor îl vom publica la timp.

Abonamente la ziare se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar

Primăria Municipiului Brașov.

No. 10230-1931
Serv. Intrepr. Com.

Ordonanță

Noi Primarul Municipiului Brașov, în baza Art. 155 și Art. 156 din legea OAL

având în vedere ieftinirea benzinei, precum și tendința generală de a se ieftini viața,

Ordonăm :

1. Toate autotaxiurile (turism de piață) vor fi prevăzute cu aparate de taxat și cu toate aparatele prevăzute de noua lege a circulației.

2. Cu începere de la 20 Mai 1931, va intra în vigoare tariful de mai jos pe tot teritoriul Municipiului Brașov, și anume:

Primii 333 m. la plecare lei 10
Următorii 333 m. lei 4
Primul Km. lei 18
Următorii Km. lei 12
Ora de staționare lei 50

3. Aparatul de taxat va fi așezat la automobil deasupra marginei de sus a torpedoului spre a fi perfect vizibil, iar în timpul nopții va fi luminaț pentru a se vedea suma de plată.

4. În interiorul automobilului; la spatele conducătorului, va fi așezat pe lângă numărul de ordine și tariful arătat mai sus.

5. Proprietarii și conducătorii automobilelor de piață (Taxi) cari vor fi dovediți că circulă fără aparat de taxat sau cu un aparat defect sau care marchează alt tarif decât cel hotărât, vor fi pedepsiți;

6. La prima abatere cu ridicarea atâi a permisului de circulație cât și a permisului de conducere pe timp de 10 zile. la a doua abatere cu timp de o lună, la a treia abatere cu timp de 3 luni, iar la a patra abatere se va ridica permisul pentru totdeauna.

7. Automobilele particulare, cari se vor dovedi a face curse cu autotaxiuri, li se vor retrage atât permisul de circulație cât și permisul de conducere al conducătorului.

8. Pentru celelalte abateri la prezenta ordonanță, contravenții vor fi pedepsite conform legii și regulamentului „Circulației automobilelor.

Toți agenții de poliție și agenții chestiunii Poliției Brașov vor aduce la îndeplinire prezenta ordonanță.

9. Contra prezentei ordonanțe se poate apela în termen de 10 zile.

Brașov, la 5 Mai 1931.
p. Primar: Secretar general: Dr. Voicu Emil Socaciu Șeful Serv. Intrepr. Com. Inginer: Măzgărean.
331 1-1

Coroșul V Armată Brașov

No. 66238.

Publicațiune

La Corpul 5 Armată Brașov și la Divizia 13 a Ploiești, Divizia 5-a Buzău, Divizia 6-a Focșani se ține licitație:

1. În ziua de 25 Mai 1931, ora 10 dimineața, pentru măcinatul grăului la masutanțe.

2. În ziua de 28 Mai 1931, ora 10 dimineața pentru aprovizionarea a 2677 vagoane lemne de foc, esență tare.

Caetele de sarcini relative, se pot vedea la Comandamentele specificate mai sus.

Detalii se găsesc în Monitorul Oficial partea II a No. 102 din 5 Mai 1931.

Brașov, la 30 Aprilie 1931.
329 1-1

Două camere mobilat sau nemobilat de inchiriat. Adresa: Str. N. Filipescu (fostă Pietrăriei din dos) Nr. 40. 1-2

Cele mai bune vinuri le găsiți la

„Dealul Zorilor”

Str. Lungă, 29 Brașov,

naturale, recunoscute de toți bunii cunoscători, aduse direct de la Odobești și Dealu Mare cu prețuri modeste. În interesul sănătății D-tră nu consumați alte vinuri, până nu le gustați pe ale noastre.

Un RESTAURANT familiar funcționează pe lângă acest depozit, servind mâncări românești, lap-tării și fripturi la grătar. Prânziți bine și estin numai la

„DEALUL ZORILOR”
la Brașov Str. Lungă, No. 29.
841 0-3

Vinuri naturale vechi la pivnițele „BACHUS”

Str. Neagră No. 14
dela Lei 16-24
ȚUCA
naturală de prime Lei 40
OȚET
de vin Lei 12.
Apă minerală Lei 7.
Poftiți să vă convingeți.
Nicolae Bărbuț

Cafenea-Restaurant-„REDOUTE”

Bucătărie excelentă — Bere de Azuga (Caraiman) á la Pilsen
Aperitive. — Zone incl. Bere Lei 16

Willy Töpfer

Restaurator.

301 1-2

BĂILE BUZIAS

Cu renumitele sale surse foarte bogate în Acid Carbonic, radioactive și feruginoase, cu efecte mari în boli de inimă, aortite, arterio-scleroze, hipertensiuni, boli nervoase, boli de femei, anemii etc. Hoteluri și pensiuni de prim rang. Confort modern. Prețuri moderate. Bucătărie și Dietă specială. Strand cu plajă și basin, — nou construite în condițiuni moderne.

SAISON dela 15 Mai până la 1 Octombrie.

Prospecte la cerere.

325 1-3 Direcțiunea Băilor Buzias, Banat.

In luna frumoasă de **Maiu** primesc clienții mei, cari vor face cumpărături de peste

300 Lei,

pentru ei două tablouri-silueta **gratuit**

Magazin de Articole Foto și Sport

HERMANN GUST

Str. Voevodul Mihai No. 1.
327 1-1

Ieftinirea traiului

20 lei Kg. carne de miel în Hală de carne centrală, Str. Hirschcher 2. Scaunul Nr. 12
327 1-1

Boale de plămâni, inimă, stomac, ficat, rinichi, boale de sânge (anemie, limfatism, scrofuri), gușa, fibroame, cancere, boale de piele, reumatism, nevralgii (sciatica), paralizii etc.

caută și tratează prin

RAZE X

(Teloradiografie, radioterapie profundă),

Raze Ultra-Violete (Quartz)
Diathermie, Curenți electrice.

Dr. C. N. IONESCU

Specializat în țară și străinătate. Localul Băncii Marmorosch Blank

Consult 3-6

Funcționarii și muncitorii plătesc onorariul redus.
3 1-0

De arendat 10 jug. pământ arabil pe drumul Zizinului între oraș și Fabrica D. Voina. Informațiuni la Banca „Albina” sucursală Brașov. 310 1-3

In ajunul a'egerilor.

**Cătră alegătorii P. N.-Ț.
din orașul și județul Brașov**

Delegația permanentă a organizației P. N.-Ț. din orașul și județul Brașov, — în urma mandatului primit dela înfrunirea din Vinerea trecută a Comitetului județean cu delegații satelor, — a hotărât cu unanimitate de voturi să candideze în fruntea listei P. N.-Ț. pe șeful organizației noastre d-l dr. Voicu Nițescu, fost ministru.

În consecință un grup mai mare de alegători din Brașov a depus Sâmbătă la Tribunalul capul listei pentru Camera în persoana d-lui

Dr. Voicu Nițescu

cu semnul O

Președintele organizației noastre d-l dr. Voicu Nițescu este prea bine cunoscut nu numai la noi în județ, pe care l-a reprezentat cu atâta cinste în Parlamentul țării, ci e cunoscut și respectat de întreaga țară, în fruntea căreia a stat timp de 2 1/2 ani ca ministru al Ardealului, ca ministru al comunicațiilor și în două rânduri ca ministru al justiției.

Viața și activitatea lui sunt o carte deschisă pe care o cunoaștem cu toții. A luptat și muncit de zeci de ani în ogorul neamului nostru făcându-ne tuturor numai cinste.

Cea din urmă binefacere făcută poporului nostru este legea contra cămetei: elaborată de d-sa și votată de parlamentul P. N.-Ț., o lege de cea mai mare însemnătate, prin care am scos poporul nostru, atât de năcăjit din cauza crizei economice, din ghiarele cămătarilor fără suflăt.

Suntem convinși, că poporul nostru, ca și în trecut, va saluta și vota cu bucurie pe fiul județului nostru d-nul dr. Voicu Nițescu.

În ședința de ieri a delegației permanente prezidată de d-l Dr. Voicu Nițescu s'au propus candidaturile pentru Camera și Senat. Deasemenea s'au stabilit echipele de frunzași, cari începând cu ziua de mâine vor lua contact cu alegătorii noștri dela sate. Înfrunirile se vor anunța la timp.

Azi noapte d-l Dr. Voicu Nițescu a plecat la Cluj, ca să ia parte la ședința de azi a Comitetului executiv al P. N. Ț., care va fixa definitiv lista candidaților.

INFORMAȚIUNI

In vederea zilei de 10 Mai când se va serba și împlinirea a o sută de ani dela înființarea primelor regiminte românești, au sosit în Capitală o misiune militară cehoslovacă în frunte cu d-l general Syrový șeful Marelui Stat Major al armatei cehoslovace și o misiune militară jugoslavă în frunte cu d-l general Mitrović, șeful Marelui Stat Major jugoslav.

Noul director general al Poștelor și Telegrafelor, d-l general Florescu-Banu și-a luat ieri în primire poștal.

Starea aviatorilor români căzuți în India. D-n Benares se anunță că d-l Valentin Bibescu este aproape complet restabil. Arsurile sunt circumscrizate. D-l Bibescu crede că va putea pleca spre Bombay peste o săptămână.

Mecanicul britanic Hant a plecat la Nainital, unde va intra în spitalul militar.
Majorul Burdoluțu se află încă în spital la Benares și face progrese destul de satisfăcătoare.

Reduceri pentru călătorii în grupuri. Pentru călătoria în grupuri de cel puțin 25 persoane Direcțiunea generală a Regiei autonome cfr. acordă o reducere de 30 la sută, din taxele tarifare întregi, pe baza certificatelor de reducere emise fie de către direcțiunea serviciului comercial cfr. fie de către inspecțiunea de mișcare respectivă, fie de stațiunile de frontieră, de uscat sau de apă.

Turingclubul Brașov invită pe membrii vechi de a-și achita cotizația pe anul 1931 (lei 160) și aduce la cunoștința marelui public, că s'a obținut 50% reducere pe CFR, pentru toți membrii Turingclubului călătorind în grup de 5, un avantaj. cere elături de reducere ce le vor avea membrii în casa de adăpost de pe Postovar sperăm să ne atragă multe înscrieri noi. Taxa de înscriere este odată pentru totdeauna 120 lei. Înscrierile (sau cotizațiile) se plătesc d-lui Dr. Suciu-Sibănu Str. Voevodul Mihai No. 11 dela 6-7 p. m.

Când vor avea loc alegerile

Pentru adunarea deputaților în ziua de Luni 1 Iunie. Pentru Senat :

În ziua de Joi 4 Iunie 1931, luând parte la această alegere, potrivit art. 4 alin. a, din legea electorală, toți cetățenii români dela vârsta de 40 ani împliniți, cu votul obligatoriu, egal, direct și secret, pe circumscripții electorale, prin scrutin de listă;

În ziua de Sâmbătă 6 Iunie 1931, luând parte la această alegere, potrivit art. 4 alin. b, din legea electorală, toți membrii aleși ai consiliilor urbane și rurale și ai consiliilor județene, întruniți în colegiul separat;

În ziua de Luni 8 Iunie 1931, luând parte la această alegere în colegii separate, potrivit art. 4 alin. c, și d, din legea electorală, membrii Camerelor de Comerț, Secțiia Comercială; membrii Camerelor de Comerț, Secțiia Industrială; membrii Camerelor de Agricultură, precum și profesorii universitari onorari, titulari și agregati și conferențiarilor definitivi întruniți în colegii separate pe fiecare universitate.

Începând de mâine, Vineri, alecătorii din Brașov pot să-și ridice certificatele de alegători dela judecătoria urbană în fiecare după amiază dela orele 3-7.

Începând cu ziua de 11 Mai se vor distribui certificatele alegătorilor dela sate.

Distincție. D-l inginer Andreiu Stănicel a fost numit membru al ordinului „Coroana României” în gradul de ofițer. Felicitări.

Succesele românilor la rai-dul aeronautic dela Pilsen. Rezultatele raidului aeronautic internațional dela Pilsen, care a avut loc zilele acestea sunt următoarele :

La proba de regularitate, primul a fost clasificat locotenentul Ștefănescu Gogu, iar al treilea căpitanul Romanescu.

La proba de acrobație, primul a fost clasificat cortele Tassio Schaumburg (Germania), al doilea d. Giardon (Elveția), al treilea locotenentul Ștefănescu și al patrulea căpitanul Romanescu.

Aero clubul Regal al României, a obținut premiul Aero Clubului din Pilsen.

Biletele pentru tribună la Serberea Națională 10 Mai, se găsesc la secretariatul general al primăriei Municipiului Brașov.

Pierzând Cornetul de corespondent eliberat de z'erul „Dreptatea” din București, rog pe gășitor să l depune la redacțiia gazetei. Alex. Constantinescu.

Advocatul Dr. Vasile Meșotă și-a mutat cancelaria advocațională din Făgăraș la Brașov, Strada Axente Severu Nr. 9 (fosta str. Poștăvului). 330 1-4

Parastas. Familia Ioan I. Bărbier invită rudele, prietenii și cunoscuții să ia parte la parastitul de 1 an, ce se va oficia Sâmbătă, 9 Mai, ora 10 dim., în biserică Sf. Nicolae din Prund pentru odihna sufletului preatubitel și neuitatei lor Marioara Bărbier născ. Voina

Cotiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei” cel mai vechi ziar românesc

Gazetărie, ori...?

La „adevăr” pe calea minciunii.

După ce „Curentul” și „Universul” publicaseră dela corespondenții lor din Brașov, fapte petrecute în lună, începu și „Dimineața” calea somnambulismului. În numărul sosit azi la Brașov vorbește despre candidatura d-lui Dr. Voicu Nițescu, afirmând că d-sa „și-a depus singur lista la Brașov” astfel că „centrul, s'a văzut silit să primească această candidatură”.

O minciună!
E de prisos să mai deslușim, când încă în numărul trecut la zierul nostru am arătat însușirea cu care a fost acamat și unanm primit de delegația organizației județene P. N. Ț. să fie d-sa în fruntea listei.

Continuă apoi ziorul bucurăreșean — tot după corespondentul său din Brașov — că în urma unor nemulțumiri, „d-l Voicu Nițescu a fost determinat să ceară telegrafic excluderea din partid a d-lui Radu Oteanu, prefectul administrativ al județului Brașov”.

Altă minciună!
Răspundem scurt: registrele poștei desmint singure și cate-

goric aluristicele vizului ale fluctuatorului de nerozenil al „Dimineaței”.

Și tot minciună e afirmația că „Gazeta Transilvaniei” publică un articol el d-lui Voicu Nițescu, care cere guvernului să educă imediat o lege împotriva presei. Coloanele ziorului nostru sunt martore ale neadevărului ce cuprinde afirmația și dovedesc clar că în acest timp n'a apărut nici un articol al d-lui Nițescu în „Gazeta Transilvaniei”.

E adevărat, că s-a vorbit de oportunitatea unei legi de presă. Dar într'un articol, scris de un adevărat gazetar, care ține la cinstea și prestigiul presei și caută să o ferească de a fi compromisă prin apariția de născociri mincinoase ca cele amintite mai sus.

Chemarea presei este doară cu totul alta decât zăpăcirea cetăților prin minciună!

Așa credem și așa o spunem noi. Se înțelege pentru cei ce în să nu fie confundat condeul cu arma celui ce atacă la drumul mare.

ULTIMA OARA.

Carteluri electorale

București, 7 Mai. — Eri seara d-l I. G. Duca a adus la cunoștință, că s'a încheiat cartelul electoral cu guvernul.

În schimb liberalii de sub conducerea d-lui G. Brătianu au refuzat să sprijinească guvernul.

Deasemenea guvernul a ajuns la o înțelegere principială asupra unui acord electoral cu conducerea partidului german. Urmează să se fixeze amănunțele tehnice. Se menț ne ș'rea că alegerile vor fi amânate cu 10 zile. D-l Argetoianu a preluat azi ministerul de interne.

Dela Chestura Poliției.

Buletin informativ

O bombă gășită pe linia ferată. Lucrătorii dela întreținerea CFR, au gășit ieri o bombă, care era așezată pe calea ferată, aproape de cantonul No. 65 între Tâmbul de sus și Predeal. Cazul se cercetează.

O călătorie pe acoperișul unui vagon. La trenul accelerat No. 35 ce sosise în Brașov, venind dela București, s'a gășit lungit pe acoperișul unui vagon individul Anița Ioan originar d'n comuna Breaza jud. Prahova, care prezenta mai multe leziuni grave pe corp. Fiind în stare de inconștiență, n-a putut fi interogat și cu salvarea a fost transportat la Spitalul Gh. Mărzescu.

Se crede că a fost lovit de podurile de calea ferată de pe Valea Prahovei. Se fac cercetări.

Injunghiere. Individul Kedves Aron fochist CFR, a injunghiat grav pe mecanicul CFR. Bartos Iosif. Cazul s'a petrecut într'o cărciumă de la periferia orașului. Rănitul în stare gravă

a fost internat la spitalul Gh. Mărzescu, iar agresorul a fost înaintat Parchetului.

Doctor

TEODOR ION GHEORGHIU

Medic dentist

Consultații tratamente 15-18

Str. Regele Carol 30 (Fost Poștal 38)

163 1-9

Bodega

și

Restaurantul Tenchea

(Str. Gh. Barițiu (fost Tg. Cailor No. 1)

renovat și mărit.

Vinuri bune din Ardeal și Vechiul-Regat

Bucătărie excelentă Prețuri convenabile.

De vânzare casele din Str. Valea Oului No. 37. — Informațiun: Pe Tocile 38. 1-0

In urma înțelegerii făcute cu Uniunea Restauratorilor din România s'a fixat prețul pentru 1 tap de bere albă, normală 8 Lei